

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

Kommissie van redactie:

Ds. M. Baan, Zeist; Ds. G. Blom, Meerkerk; Ds. H. C. van der Ent, Katwijk aan Zee; Ds. R. Kok, Nijkerk; Ds. H. van Leeuwen, Urk; Ds. D. Slagboom, Dordrecht-Centrum; Ds. M. C. Tanis, Sliedrecht-Centrum; J. van Heteren, Sliedrecht-Centrum en Joh. van der Lee, Alphen aan den Rijn.

Redactie:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13,
Meerkerk. Telefoon 01837-357

Administratie:

Joh. van der Lee, Kwartelstraat 74, Alphen aan den Rijn, tel. 01720-3814, postrekening 704350, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het pand” te Alphen aan den Rijn. Abonnementsprijs f 8,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en voor Canada 4 dollar per jaar. Advertenties f 0,20 per m.m. Bij kontrakt korting.

Goddelijke vertroosting

Doch God, Die de nederigen vertroost, heeft ons getroost door de komst van Titus.

2 Kor. 7:7.

De weg van de apostel Paulus was altijd niet even gemakkelijk. Veel heeft hij meegemaakt persoonlijk en ambtelijk. Uit zijn brieven wordt ons dit duidelijk. De gemeenten des Heeren lagen hem na aan zijn hart. Wat er soms in die gemeenten naar voren kwam, baarde hem zorg. Die zorg had hij ook ten opzichte van de gemeente te Korinthe.

Er waren zonden in die gemeente. De zonde van twist, ontstaan door het stellen van de ene dienaar boven de ander. Er was het verheffen van de menselijke wijsheid. Er was ontucht. Er waren misstanden ten aanzien van het huwelijk. Geconstateerd werd de ontheiliging van het avondmaal.

Na het schrijven van zijn eerste brief was Paulus zelf naar Korinthe gegaan. Zijn bezoek leverde geen positief resultaat op. Na zijn heengaan zou Titus naar Korinthe gaan. Te Troas zouden zij elkaar weer ontmoeten. Maar Titus kwam te Troas niet. Paulus wachtte tevergeefs op hem. Vandaar dat Paulus van Troas naar Macedonië vertrok.

Daar zou hij Titus zeker zien. In zijn verwachting werd Paulus niet teleur gesteld. In deze plaats ontmoette hij zijn trouwe vriend. Nauw wist Paulus zich aan hem verbonden. De genade, die de Heere verheerlijkt had in het leven van Paulus, was ook in het leven van Titus aanwezig. De geestelijke band bond hen samen. Titus was ook een getrouwe werker in en voor het koninkrijk Gods. Zeer werd hij door Paulus gewaardeerd en hij werd door Paulus voor zeer belangrijk werk in Gods koninkrijk gebruikt. Hij is het ook geweest, die de verwarde, gescheurde kerk van Korinthe weer in het goede spoor heeft gebracht.

Wat Paulus niet bereiken kon, kon Titus, door Gods genade, bereiken. Het weerzien van Titus deed Paulus goed en te vernemen, dat het in Korinthe goed ging, had hem diep getroffen. Te Macedonië had Paulus het niet gemakkelijk. Van buiten strijd en van binnen vrees. Zijn veerkracht werd er door verlamd. Hij voelde zich neergedrukt. Duizend zorgen, duizend doden kwelden zijn angstvallig hart. Uit deze situatie kon hij zichzelf niet verlossen. Zal Paulus nu in de strijd omkomen? Zal hij in de zee van ellende ondergaan? Neen! De Heere leeft! Hij zal Zijn woord waarmaken: „Ziet, Ik ben met u al de dagen”. De Heere weet van de toestand van Zijn kind en knecht af. De Heere zal hem sterken. De Heere zal hem troosten. Dit was niet iets ongewoons. Want God is een God, Die altijd troost. Hij vertroost de nederigen. De nederigen zijn de ootmoedigen. Ootmoedig te zijn is vrucht van genade. Hoogmoed is de vrucht van de zonde. Wie nu aangeraakt wordt door de Heere, wordt geleid in het lage dal der vernedering. In ootmoed wordt daar gebogen voor de Heere. Als een smekeling stelt men zich voor Gods genadetroon. En op zulken ziet de Heere in gunst neder. Hij verhoogt en hoedt het nederig gemoed, waarin Zijn Geest wil wonen. Zijn hulp en bijstand wordt door hen ervaren. Zijn kracht wordt in hun zwakheid volbracht. Hij richt hen op uit de diepte. Hij sterkt hen. Hij geeft geloofskracht en geloofsvertrouwen. Hij vertroost hen door Zijn woorden en heilrijke daden.

Maar nu deze ootmoedigheid ontbreekt, kunnen de Goddelijke vertroosting geen ingang vinden, maar waar zij is, daar laat de Heere Zich niet onbetuigd. Dit heeft Paulus rijk ondervonden. De „nederige” Paulus wordt door de Heere bezocht.

De Heere weet Zijn kind te vinden en het is Hem bekend in welke situatie hij zich bevindt en wat hij nodig heeft. Vandaar dat de Heere kwam om deze „nederige” te troosten, te vertroosten door tot hem te zenden Zijn dienaar Titus; Paulus' zielevriend. Het weerzien van Titus deed Paulus al opleven, maar toen deze heerlijke berichten doorgaf van Korinthe, leefde Paulus heel en al op.

Vandaar dat hij nu aan de gemeente van Korinthe kan schrijven: „Doch God, Die de nederigen vertroost, heeft ons getroost door de komst van Titus”. Ook vandaag gaat de Heere de nederigen niet voorbij. Hij ziet het, als alle kracht hen ontvalt. Hij ziet, wanneer er strijd is van buiten en vrees van binnen. Hij weet, wat het harte deert en wat het hart diep treft. Het is Hem bekend, dat de zijnen zwak van moed en klein van krachten zijn.

Het ontgaat Hem niet, wanneer zij geen uitzicht en geen doorzicht meer hebben. Hij ziet hun tranen en hoort hun klachten. Hij laat de boze over hen niet triumferen. Hij laat hen in hun ellende niet omkomen. Hij troost het hart, dat schreiend tot Hem vlucht. Dat ongeveinsd, in het midden der ellenden, zich naar Gods troon met zijn gebeën blijft wenden. Hij troost langs wonderlijke wegen. Hij troost door de verkondiging van Zijn Woord. Hij maakt Zijn woord waar: „En Ik zal ze verheugen in Mijn bedehuis”. De prediking kan een hart onder de riem zijn. Gesterkt en verkwikt kan men de levensweg weer voortzetten.

Een onverwacht bezoek, een enkel woord, een ontvangen brief richt de neergebogenen weer op. Het doet uitroepen: „Heere, wat bent U goed”. Het doet hen belijden: „Ik ben wel ellendig en nooddruchtig, maar de Heere denkt aan mij”. De Heere is de vertrooster Israëls. De Heere vertroost de nederigen. Keer op keer! En die vertroosting versterkt het geloof. Het geloof in Zijn liefde, genade en trouw. Hebt U behoefte aan de vertroosting des Heeren? Bent U een nederige? Een ootmoedige? Tot de ootmoedigen wordt gezegd: „Wacht op de Heere, zijt sterk en Hij zal uw hart versterken, ja, wacht op de Heere”.

M. C. Tanis.

Besprekingen van de Heilige Oorlog

4

Op de vraag: En wat doet ons nu denken, dat deze voorslag de gewenste uitwerking zal hebben?, wordt door Legio geantwoord: Dat het volk in Mensziel eenvoudig, oprecht, vroom en waarachtig is en nog niet weet, wat het is met bedrog, veinzerij en huichelarij aangevallen te worden. Dit volk is onbekend met bedriegelijke en leugenachtige lippen. Dus kan het ons niet doorzien, hoe wij ze ook misleiden, onze leugens zullen voor waarachtige woorden doorgaan en onze bedriegrijen voor oprechte handelingen. De lieden zullen ons geloven in alles, wat we beloven, zo we in onze leugenachtige en valse woorden grote liefde

VAN DE ADMINISTRATIE

Welke abonnee gaf de AMRO Bank te Amsterdam opdracht het abonnementsgeld 6e jaargang over te maken? Een blanco girokaart kwam in mijn bezit van de AMRO Bank te Amsterdam met de mededeling betaling 6e jaargang „Bewaar het Pand”. Gaarne van de betrokkene spoedig bericht. Wij zijn wel dankbaar, omdat velen het abonnementsgeld van de 6e jaargang betaalden, maar nog niet geheel voldaan, daar een groot getal nog niet voldeed aan het verzoek om het verschuldigde bedrag over te maken. Mag ik allen vriendelijk verzoeken dit ten spoedigste te doen? Bij voorbaat mijn dank. Sinds de laatste verantwoording mochten wij weer f 111,50 extra ontvangen, en acht nieuwe abonnees noteren. De vakantie tijd nadert, en wellicht zijn vele abonnees in de gelegenheid om meer bekendheid aan ons blad te geven, waardoor onze lezerskring wordt uitgebreid. Wij wachten belangstellend af, of de vakantie tijd nog verblijdende resultaten voor ons blad heeft. Dit is zeker, dat er nog plaatsen zijn, waar ons blad nauwelijks bekend is. Daar wij niet met vakantie gaan, zien wij dagelijks uit naar berichten over Bewaar het Pand. Aan hen, die ons de laatste tijd veel zegen toewensten op onze arbeid voor ons blad, hartelijk dank daarvoor.

Met voortdurende aanbeveling Gironummer 704350 t.n.v. Adm.: Bewaar het Pand, Kwartelstraat 74, Alphen aan den Rijn.

v. d. B.

Van de redactie

Al op de ontmoetingsdag van vrienden van Bewaar het Pand te Dordrecht op 17 april jl. kwam de begeerte op om zo mogelijk dit jaar nog eens zo'n dag te organiseren, maar dan meer in het noorden van het land, om de vrienden in het noorden gelegenheid te geven zo'n dag bij te wonen.

We kunnen thans mededelen, dat deze tweede ontmoetingsdag D.V. zal worden gehouden op zaterdag 21 augustus a.s. in het kerkgebouw van de Chr. Geref. kerk te Zwolle.

Voor nadere gegevens verwijzen we naar de aankondiging, die elders in dit blad is opgenomen.

B.

tot hen voorwenden en zeggen, dat we alleen hun eer en welvaart beogen.

Hier viel geen woord tegenin te brengen. Het ging er ook zo glad door als een waterval, die van de steile nederschiët. Dus kwam het nu maar op het vierde aan, nl. of het niet raadzaam was aan enigen uit het gezelschap order te geven om één of meer van de voornaamsten in Mensziel neder te werpen en of zij oordelen dat dit hun zaak bevorderen zou.

Deze voorslag werd met ingenomenheid begroet en de man die men door deze krijgslist wilde ombrengen, was een Mr. Tegenstand, of anders: Kapitein Tegenstand, een groot man in Mensziel, die de reus Diabolus meer vreesde dan al de anderen, die in de stad waren. Want met Tegenstand kwam de gehele stad in actie om tegenstand te bieden. Maar zodra hij kwam te verzwakken en toegefelijk werd, dan zonk de gehele stad in.

Doch wie zou hier handelend optreden om Kapitein Tegenstand om te brengen? Een vraag, die met ernst in behandeling kwam, want het helse plan mocht niet mislukken. En zie, men wees na rijp beraad daartoe aan Abaddon, één der geesten uit de poel des vuurs.

Nadat zij aldus de krijgsraad geëindigd hadden, rezen zij op en marcheerden op Mensziel aan, doch allen op een onzichtbare wijs, uitgenomen één. Hoewel ook deze de stad niet naderde in zijn eigen gedaante, maar onder de schaduw en het lichaam van een slang.

Genaderd zijnde, zetten zij zich neder voor de Oorpoort, want dat was de plaats des gehoors

voor alles, wat buiten de stad was, gelijk de Oogpoort de plaats des gezichts was.

Terwijl nu de reus het heir, dat hem volgde, in een hinderlaag leide, omtrent een boogschot van de stad en ook van Kapitein Tegenstand, trad hij zelf dicht aan de poort en riep tot de inwoners om gehoor.

Hij had nu niemand bij zich dan Al-in-ruste, die hij tot zijn woortaanvoerder in alle moeilijke zaken bij zich had genomen. En zo voor de poort staande, blies hij (naar de gewoonte van die tijd) de bazuin, om stilte en gehoor te krijgen. Op welk geluid de grote stad Mensziel, zoals de heer Oprecht, de heer Wille, de heer Majoor Verstand, de heer registreerder Consciëntie en Kapitein Tegenstand afkwamen op de muur, wie daar was en wat er te zeggen viel.

De heer Wille, over de wallen bukkende, om te zien wie voor de poort stond, vraagde hem wie hij was, waar hij vandaan kwam, wat hij verlangde en waarom hij de stad met zulk een ongewoon geluid beroerde.

Diabolus, alsof hij een lam was geweest, begon nu een redevoering en zeide: Gij Edelen der beroemde stad Mensziel, ik ben, gelijk gij wel kunt vermoeden, niet ver van u afgelegen, en één die door de Koning verplicht is, u hulde en alle mogelijke dienst aan te bieden. Derhalve, opdat ik voor mijzelf en aan u getrouw zij, heb ik u iets van belang mede te delen. Gunt mij daarom uw aandacht en hoort mij een weinig met geduld.

Vooraf wil ik u verzekeren dat ik niet mijzelf maar u, niet mijn maar uw bevordering zoek, in 't geen ik nu doe; gelijk genoegzaam en ten volle zal blijken, als ik u mijn mening zal opengelegd hebben.

Want Edele Heren, (opdat ik rechtuit spreek) ik ben hier gekomen om u aan te wijzen hoe gij groot kunt worden en verlossing bekomen van uw slavernij, waarmede gij, zonder het te merken, gevangen zijt.

Dat deed de lieden uit Mensziel de oren spitsen en denken: Lieve, wat is dit toch? Maar hij voortgaande zeide: Ik heb u iets te zeggen aangaande uw Koning en aangaande Zijn wet, en zo ook iets dat uzelf belangt.

Aangaande uw Koning, ik weet dat Hij groot en machug is. Maar toch is niet alles wat Hij u gezegd heeft, waar of tot uw voordeel. 't Is niet waarachtig, want 't geen waarmede Hij u tot hertoe belast heeft, zal niet geschieden, noch zijn vervulling hebben, al deedt gij 't geen Hij u verboden heeft.

Maar zo er al gevaar was, welk een slavernij is het gedurig te leven in de vreze van de grootste straf om het doen van een kleine of gemene zaak, als het eten van een kleine vrucht. Belangende Zijn wet zeg ik verder, dat die beide onredelijk en ondragelijk is. Onredelijk, omdat straf niet berekend is naar de misdaad. Daar is een groot verschil, een onevenredigheid tussen het leven van de mens en een vrucht van de boom. En evenwel moet dit ene volgen op het andere volgens de wet van uw El-Schaddai.

Doch het dient ook maar om te verschrikken, wijl Hij eerst zegt: Gij zult eten van alles en daarna 't eten van ene vrucht verbiedt. Eindelijk, 't moet op de duur voor u noodwendig ondragelijk zijn. Want de vrucht die u verboden is, is juist degene die bekwaam is, maar ook alleen bekwaam, om u een goed te geven dat u tot nog toe onbekend is. Dit is blijkbaar uit de naam van de boom zelf, hij heet de Boom der kennis des goeds en des kwaads, en hebt gij die kennis nog wel? Neen, neen, en 't is u ook niet mogelijk te begrijpen hoe goed, hoe gemakkelijk en hoe begeerlijk zij is om wijs te maken, zolang gij u aan uws Konings bevel houdt.

Waarom zoudt ge niet toenemen in kennis en verstand? Lees aandachtig en het zal u ten volle duidelijk zijn uit dit woord dat de Boze bedoelde. Maar God weet dat ten dage als gij daarvan eet, zo zullen uw ogen geopend worden en gij zult als God wezen, kennende het goed en het kwaad." God moest het naar het oordeel van satan, niet langer voor ons uitmaken wat goed en wat kwaad is, dat moest de mens zelf doen en daarmede bedoelde satan dat hij het dan zou doen. Was het niet recht en redelijk zich te houden, kinderlijk te houden aan het proefgebed, om staande te blijven in de beproeving, opdat wij in gehoorzaamheid aan God met Hem in de eeuwige zaligheid leven zouden, om Hem te loven en te prijzen. Ach Heere, leer ons wenen over de dwaasheid van onze ongerechtigheid.

Nijkerk.

R. Kok.

Naar de katechisatie

(97)

DE STAAT DER VERHOGING van Christus. *Christus' Opstanding.*

In de staat der verhoging van de Middelaar onderscheiden we vier trappen: Christus' opstanding, Hemelvaart, Zitten ter Rechterhand Gods en Zijn wederkomst ten oordeel.

In één van onze vorige lessen hebben we gewezen op het woord „STAAT". Het stelt een „rechtspositie". De vernedering van de Middelaar was maar niet slechts een komen in vernederde omstandigheden, in een vernederde toestand, maar GODS RECHT vereiste de vernedering volgens de overtreding van de W E T des Heeren.

Nu Christus langs de trappen van Zijn vernedering de schuld en de straf der zonde heeft verzoend, de wet vervuld en zo aan Gods Gerechtigheid genoeg heeft gedaan, had de verhoging van Christus ook RECHTENS plaats.

Zo lezen we, dat het niet mogelijk was, dat Hij van die dood zou gehouden worden. Handel. 2:24. De verhoging van Christus was het loon, dat de Vader Hem als Middelaar toegezegd had. Psalm twee. Dit verklaart ook de Apostel met grote nadruk: „Daarom heeft God Hem ook uitermate verhoogd." Phil. 2:9.

Ook de Hemelvaart van Christus is een ingaan in de hemel geweest op rechtsgronden. Het „opgenomen" houdt dit in. Zo heeft Christus het recht ten eeuwige leven voor al Zijn volk verworven.

De verhoging van de Middelaar is ook afgebeeld. O.m. in Job, Jozef en David. Let er wel op: als „Middelaar". De „Godheid" kon niet verhoogd worden. Wel moeten we dit recht verstaan. In de staat der Verhoging straalt de Godheid van Christus veel meer uit dan in Zijn vernedering. En bijzonder zal de Godheid van de Middelaar uitblinken bij Zijn wederkomst ten oordeel! Johannes op Patmos zag Christus in Zijn Goddelijke heerlijkheid. (openb. 1)

De OPSTANDING van Christus is de EERSTE trap in Zijn verhoging. En gelijk de trappen in de staat der vernedering zijn geweest een steeds dieper afdalen in die vernedering, zo zijn de trappen van Zijn verhoging een steeds hoger opklimming tot heerlijkheid.

Ook is de Opstanding voorzeggd. Kunt u enige plaatsen opnoemen? Jezus heeft ook Zelf Zijn opstanding voorzeggd. En Zijn vijanden wisten het beter dan Zijn eigen discipelen. Zij hebben daar zo weinig bij stilgestaan.

De Opstanding was een d a a d, zowel van Christus Zelf als van de Vader. Jezus is door Zijn eigen Goddelijke kracht opgestaan. Maar Hij is ook door de Vader opgewekt. De Vader heeft daarmede duidelijk Zijn voldaan-zijn bewezen. Dit feit is van grote vertroosting voor hen, die hiervan iets mogen inleven. Welk een vastheid voor de Kerk! De levende hoop richt zich als zodanig op Christus.

De Opstanding als daad van Christus is niet minder van grote betekenis. Want door Zijn Opstanding heeft Jezus de dood overwonnen en het leven en onverderfelijkheid aan het licht gebracht. Ook in het Oude Testament komen dodenopwekkingen voor. Deze wonderen werden door de profeten niet door eigen kracht verricht, maar door de kracht van God. We kunnen ook zeggen reeds door de kracht van Christus. Want vóór zijn Opstanding sprak Jezus al tot Martha: Ik ben de Opstanding en het Leven! Daarom deelden ook de O.T. vromen al in de KRACHT van Christus' Opstanding, toen zij uit de dood tot het leven werden gebracht. Wat staat heel de verwerving van het heil, maar ook de toepassing ervan v a s t. Ja, in de feiten van Gods heilsdaden ligt de grondslag van de Kerk.

Daarom is het zo erg, dat de moderne theologie de feiten weg wil doezelen. Ook ten opzichte van de Opstanding. Men ziet de Opstanding van Christus als een „geestelijke" opstanding, welke in de gelovigen gezien wordt. En dan betreft men die „geestelijke" opstanding in het horizontale vlak van de medemenselijkheid, van de liefdadigheid en van allerlei sociaal dienstbetoon. De verdervende invloed van deze moderne theologie zien we al verder en ernstiger inwerken in het leven der kerken. Opene de Heere hiervoor de ogen, ook die van onze jeugd, opdat zij deze dingen moge onderscheiden.

Christus is op de EERSTE DAG der week opgestaan.

Deze eerste dag bracht de grote omkeer in het leven der kerk. Het Oud-Testamentische karakter van de Sabbath was: de rust na de arbeid. Zij wees enerzijds terug naar de dag der schepping. Maar die dag van de Sabbath is verzondigd. Nu heeft Christus voor Zijn Kerk die Sabbath HERSTELD door ZIJN Middelaarswerk. Hij heeft eerst het werk des Vaders volbracht. Toen heeft de Vader Hem op de EERSTE DAG DER WEEK opgewekt en is Christus opgestaan. Zo ging Hij in tot Zijn rust, tot Zijn heerlijkheid, om Zijn werk voort te zetten wat betreft de TOEPASSING van het heil. En op grond van Christus' volbracht werk is nu die eerste dag geworden de Dag van r u s t. Daarom is de orde in de Nieuw-Testamentische bedeling geworden: eerst de rust en dan het werken. En wat houdt dit dus in? Wel, dat het vasthouden aan de zevende Dag als Sabbaths-viering in feite niet anders is dan een VERLOOCHENING van het volbrachte werk van Christus.

De Christelijke Kerk heeft dit bij de aanvang al aangevoeld. We vinden aanwijzingen in het Nieuwe Testament, dat men de eerste dag als de Dag des Heeren gezien heeft. En al was er nog geen uitgebreide orde van eredienst, toch lezen we, dat men op de eerste dag samenkwam en zijn gave bracht.

Maar er ligt nog een treffende gedachte opgesloten in de orde van de Nieuw-Testamentische Bedeling: eerst de rust en dan het arbeiden. Wanneer de vrucht van Christus' Opstanding gekend en genoten mag worden, zal ook de arbeid in de week als 't ware daardoor geadeld worden. We bedoelen dit. Voor wie de Dag des Heeren geen dag van verveling is, maar een dag van zielsvermaak in de dienst des Heeren, zal 's Maandagsmorgens niet morrend en lui tot zijn werk ingaan, maar gesterkt het werk beginnen. Hoe werkt de zegen van de viering van 's Heeren Dag dan na in de week.

Een persoonlijke vraag. Wat is de Dag des Heeren voor U?

Ach, wat is de moderne mens van deze tijd nameeloos arm. Van de mens, die van de Zondag een zonde-dag maakt. Hoe begint men dan de week en zijn arbeid? Wel, allerellendigst.

Maar wat denkt ook de nog zogenaamd „christelijke" mens van vandaag gemakkelijk en lichtzinnig over de Zondag, als de N.T. Sabbath. Wel, zegt men: De O.T. Sabbath is vervuld. En daarmede is dus ook vervallen o.m. het niet-werken op Zondag. Zo werkt en reist men op de Dag des Heeren heel gerust. Zo wordt al erger de heilige Dag des Heeren ontheilgd. Men meent dus, dat het vervuld-zijn van de O.T. Sabbath ook betekent „afschaffing" van de Sabbath. Maar dit is een grote dwaling. Ook ten opzichte van heel de wet der 10 geboden. Die zijn vervuld en die behoeft men niet meer te houden, zo redeneert men. Maar men verstaat niet, dat „in het houden van die grote loon is." Psalm 19. Echter niet als een betrachting van werkeheiligheid, maar als een „liefdedienst", als een vermaak in de wet Gods als een „liefde-wet". Kent U dit vermaak?

En moogt u ook delen in het rijke n u t van Christus' Opstanding, waarop onze Heidelberger wijst? Deze nuttigheid omvat drie zaken volgens het zaakrijke antwoord, namelijk:

„Ten eerste heeft Hij door Zijn Opstanding de dood overwonnen, opdat Hij ons de gerechtigheid, die Hij door Zijn dood ons verworven had, konde deelachtig maken. Ten andere worden ook wij door Zijn kracht opgewekt tot een nieuw leven. Ten derde is ons de Opstanding van Christus een zeker pand onzer zalige opstanding."

Dit „ons" betreft hier de leerling, die heel de levende Kerk ook erin betreft.

Smeken we om de levendmakende kracht van Christus' Opstanding, opdat we ook aan die heerlijke nuttigheid deel mogen krijgen of dat bij de voortgang gedurig de troost hiervan genoten mag worden.

Urk

v. L.

BROCHURES

De volgende brochures zijn nog verkrijgbaar:

1. *Het lied in de eredienst* door Ds. M. C. Tanis à f160 per ex.

2. *Verslag van het gesprokene op de Ontmoetingsdag 17 april 1971*: f1.60 per ex., voor 10 tot 24 ex. gelijk besteld f1.50 per ex., voor 25 tot 49 ex. gelijk besteld f1.40 per ex. en voor 50 of meer ex. gelijk besteld f1.30 per ex. U kunt bestellen door overmaking van het verschuldigde bedrag op postrekening 652422 ten name van Ds. G. Blom te Meerkerk.

B.

Ontmoetings dag

VAN VRIENDEN VAN BEWAAR HET PAND

D.V. zaterdag 21 augustus 1971 in het kerkgebouw van de
CHR. GEREK. KERK TE ZWOLLE, Thorbeckegracht 37

Aanvang:	morgensamenkomst 10.30 uur
Opening:	Ds G. Blom
Spreker:	Ds H. C. van der Ent Onderwerp: Jeugd en Woord
Sluiting:	Ds P. Beekhuis
	PAUZE
Aanvang:	middagsamenkomst 14.00 uur
Opening:	Ds M. S. Roos
Spreker:	Ds H. van Leeuwen Onderwerp: Belijden en beleven
Sluiting:	Ds R. Kok

Allen welkom!

No. 2 van de 1e jaargang

Verschuillende abonnees hebben mij hun verzamel-
ling gezonden om deze te laten inbinden. Niet alle
verzamelingen waren volledig. De ontbrekende
nummers zijn er dezerzijds bij gedaan. Althans
voorzover dat mogelijk was. Van no. 2 van de
eerste jaargang heb ik er nu al 3 tekort.

Misschien zijn er lezers, die dit nummer nog heb-
ben en kunnen missen. Als dat het geval is, ver-
zoek ik vriendelijk dat nummer aan mij toe te

Geroepen naar Gods voornemen

11

Een boete-prediker

Vorige keer zagen we een figuur van de Nadere
Reformatie nml. Wilhelmus à Brakel. Hij heeft
gearbeid in het midden van deze periode. We gaan
nu nog naar een vertegenwoordiger uit de latere
tijd van deze richting nml. Theodorus van der
Groe. Ook deze naam is ons niet onbekend. In
verschillende opzichten een ander persoon dan
„vader” Brakel. In het algemeen was van der
Groe scherper in zijn prediking, meer roepend
tot boete en berouw en waarschuwend voor valse
gronden. Het zal ook sommigen bekend zijn, dat
van der Groe andere klanken liet horen over de
zekerheid des geloofs.

Dit behoef ons niet te verwonderen. Er is in het
midden van de Kerk des Heeren te allen tijde
verscheidenheid geweest. Die verscheidenheid kan
uit allerlei factoren verklaard worden. In rekening
moet hier gebracht worden het verschil in de lei-
ding Gods. Wilhelmus à Brakel was al jong be-
deeld met de vrese Gods; terwijl dit in het leven
van van der Groe niet zo was. In de tijd van Bra-
kel was het verval in kerk en staat nog niet zover
als tijdens het optreden van de laatste. Laten we
— vergeten, dat tussen deze beide mannen ruim
70 jaar ligt. Van der Groe's prediking en invloed
valt voor een groot deel na 1735 tot 1784. Volop
de tijd van afgang onder ons volk.

Het is trouwens goed, dat we de verschillen niet
anders en groter maken dan dat ze geweest zijn.
Opvallend is het, dat met name van der Groe zelf
daar tegenop is gekomen. Het blijkt b.v. uit zijn
scherpe brief aan Jacob Groenwegen over de
zekerheid des geloofs. Tegenover van der Groe,
die de zekerheid beleed in het wezen des geloofs
was van de andere zijde Brakel aangehaald. Maar
van der Groe spreekt met achting in zijn brief over
Brakel, hoewel hij liever in deze zaak de oudere
Godgeleerden volgt. Het is dacht ik, een bewijs,
dat hij een afkeer gehad heeft van het uitspelen
van verschillende uitdrukkingen tegenover elkaar.
Waarom we hier deze naam noemen? Het is be-
kend dat er de laatste jaren van verschillende
kanten een ontwakende belangstelling is voor van
der Groe. Wie enigszins thuis is op het bredere erf
van vandaag, weet dat zijn persoon vaak genoemd
wordt tegenover andere vertegenwoordigers van
de Nadere Reformatie. Hij zou meer de lijn van
de Reformatie gezien en gevolgd hebben.

Voor het laatste valt veel te zeggen, vooral wan-
neer het gaat over het zaligmakend geloof. Het
gevaar is echter niet denkbeeldig, dat we een heel
andere van der Groe krijgen dan dat hij uitkomt
in het geheel van zijn geschriften. Dan worden
enkele kledingstukken uit deze „kleerkast” ge-
nomen en aan de kapstok van eigen-gedachten op-
gehangen.

zenden. U bewijst er een mede-lezer een grote
dienst mee.

U moet niet van de gedachte uitgaan, dat hier
sprake is van slordigheid, waardoor men niet goed
voor zijn verzameling heeft gezorgd. Vele lezers
hebben de goede gewoonte om hun blad aan an-
deren te laten lezen en dan weet u wel hoe het
gaat.

Ik wacht dus belangstellend af. Ds. G. Blom.

We kunnen hem dan prijzen in zijn schrijven over
de zekerheid des geloofs en zijn preken over de
beking ongeopend laten. Of hem aanhalen in
zijn schrijven over de Evangelische beloften, maar
voorbijgaan aan wat hij zegt over Wet en Evan-
gelie.

En dit laatste moct ook gezegd worden van de
roeping door het Evangelie, die in van der Groe's
preken niet vergeten wordt. Sommigen kunnen
alleen een van der Groe, die spreekt van de be-
loften voor boetvaardige en vernederde zondaren.
Alsof hij van geen roeping door het Evangelie aan
anderen zou weten.

Kent u „Des christens enige troost in leven en
sterven”? Het wordt door velen gelezen als ver-
klaring van de Heidelbergse Catechismus. Lees
eens aan het eind van Zondag 6: „Wij worden allen
door het Evangelie als arme blinde, naakte, doem-
waardige en onmachtige zondaars tot Hem ge-
roepen en genodigd; en het is een gebod en de
raad Gods, dat wij tot Hem zullen komen en Hem
als een vrij genadegeschenk van Gods eeuwige en
oneindige liefde zullen aannemen, en dat wij ons
door Hem wederom met God laten verzoenen...”

Even verder... „O, wij zijn van God gezonden
om Christus Jezus hier onder ulieden te prediken
en ulieden de zaligheid en verzoening met God
in en door Hem te verkondigen. Wij zijn de ge-
tuigen en gezanten van onze Heere, Jezus Chris-
tus om Hem door het Woord der prediking alle
zondaren voor te dragen en aan te bieden tot een
Middelaar en Verlosser tot een Profeet om hen
te leren tot een Hogepriester om al hun zonden
bij God te verzoenen en tot een Koning om hen te
heiligen en te bekeren. Ach mensen! wie of hoe-
danige of gij ook zijn moogt, veracht en verwerpt
dit heerlijk geschenk van Gods vrije genade niet
langer. Maar erkent toch uw geestelijke armoede,
blindheid, naaktheid en doemwaardige machte-
loosheid.” En wie zou menen dat deze plaats enig is
leze zijn bekende preken over de waarachtige be-
kering b.v. de 14de preek over Mattheus 11: 20
waar hij spreekt: „Hoe de Heere Jezus aan Zijn
zijde alle middelen aanwendt en gebruikt om
snede en goddeloze zondaren dringend en ernstig
tot beking te roepen...” Weer even verder:
„O, mensen van deze plaats, het is thans de tijd
van uw bezoeking, nu staat Jezus te kloppen aan
uw deur, nu geeft Hij u de ernstige genademid-
delen! Nu werkt Hij nog met kracht onder u”...
Hoe kan het dan, zult gij zeggen, dat we op een
andere plaats lezen — in zijn voorrede op het
vierde deel van de preken van de Erskines: „De
beloften des Evangelies zijn eigenlijk niet voor alle
mensen, maar alleen voor de arme verslagene
zondaren...” Werpt v. d. Groe nu wèg, wat we
hier boven zagen? Helemaal niet. Er zou heel wat
op te merken zijn over deze lange voorrede op
bijzondere preken, maar dit staat vast: het gaat
hier over aannemen en gebruik maken van de be-
loften des Evangelies. En nu kunnen die beloften
niet aangenomen worden als ze niet eerst gepre-
dikt zijn! Christus wordt hier in de beloften ge-

steld. Van der Groe zegt er schone dingen van
in deze voorrede. Doch voor het aannemen en
gebruik maken der beloften is de ware vernedering
en verslagenheid nodig door de krachtige werking
van de Heilige Geest.

D. Slagboom

Jaarboek 1971

Er is weer een jaarboek van de Christelijke Ge-
reformeerde Kerken in Nederland verschenen. De
uitgever D. J. van Brummen te Dordrecht zond
een exemplaar ter recensie. Daardoor hebben we
gelegenheid een en ander op te merken.

Laten we beginnen met het boekwerk zelf. Dat is
als vorige jaren, keurig, in handig formaat. De
prijs is f 4,50.

We krijgen de indruk, dat de samenstellers zich
veel moeite getroosten om juiste gegevens te ver-
strekken. Toch komen er fouten in voor. Die slui-
pen er soms gemakkelijk in en als eenmaal een
vergissing is gemaakt dan is het vaak een fout voor
jaren. Het is niet onze taak om onjuiste gegevens
op te sporen, maar we willen wel op een paar
onjuistheden wijzen. De pastor van Alphen aan
den Rijn is niet in 1910, maar in 1916 geboren.
Het telefoonnummer van Ds. A. Stehouwer te
Chattam (Ontario) is niet 352-8873, maar 352-
8373. Dat merkte ik, toen ik me vorig jaar tele-
fonisch met hem in verbinding stelde in verband
met een overlijdensgeval in mijn gemeente. Het
had heel wat voeten in de aarde voor ik Ds. Ste-
houwer aan de lijn had.

Het jaarboek voorziet in een dringende behoefte,
omdat het allerlei kerkelijke gegevens bevat, die
daardoor binnen het bereik komen van ambts-
dragers, medelevende, belangstellende leden en
anderen.

Het aantal leden en doopleden is gestegen boven
de 70.000, waarvan ruim 36.000 belijdende leden,
verdeeld over 174 gemeenten. Dat is een hele
schare. Dat zouden allemaal levende leden van het
lichaam van Christus moeten zijn. Maar de werke-
lijkheid beantwoordt niet aan dit ideaal. Het ideaal
is nooit bereikt en in deze tijd van vervlaking en
geesteloosheid ligt dat wel heel ver weg. Onwille-
keurig komt wel eens de gedachte op, of er overal
nog wel leden gevonden worden, waarin het leven
der genade duidelijk aanwezig is.

Ook omtrent de kerken in andere werelddelen,
waarmee de Christelijke Gereformeerde kerken
correspondentie onderhouden, bevat het jaarboek
allerlei gegevens. Het betreft hier verschillende
kleinere kerkelijke gemeenschappen, die hun oor-
sprong in ons vaderland hebben.

We vinden het een gemis, dat er geen bijdragen
meer in het jaarboek voorkomen van meer stich-
telijke aard, zoals dat vroeger wel het geval was.
Een paar jaar geleden ontmoetten we nog een oud
kind des Heeren, dat vele jaren lang met haar
overleden man het kerkelijke leven van zeer nabij
had meegemaakt en zich nog graag verdiepte in
de oude jaarboekjes, die allerlei herinneringen uit
verleden dagen weer levendig voor de aandacht
brachten.

Er komen in dit jaarboek verschillende bijdragen
voor. Ds. J. H. Velema geeft een jaaroverzicht,
getiteld Kerkelijke terugblik. Aan het eind daar-
van schrijft hij over predikanten, die een jubileum
achter de rug hebben. Ds. W. Heerma wijdt een
zeer waarderend In Memoriam aan Ds. Martinus
Overduin 1892-1970. Prof. W. Kremer schrijft
over Gemeente en preek. De laatste bijdrage is
van Dr. W. van 't Spijker en wel over: Synode van
Emden 1571-1971.

Het is niet onze bedoeling op al deze artikelen in
te gaan. Dat is niet nodig. Wie het jaarboek in
handen krijgt doet er goed aan al de artikelen te
lezen. Ze zijn daarvoor belangrijk genoeg.

We willen een uitzondering maken voor het arti-
kel: Kerkelijke terugblik, omdat daarin dingen
staan, die rechtstreeks het kerkelijke leven van
vandaag raken. Deze geven aanleiding een en
ander op te merken. We beperken ons daarbij tot
enkele punten. In het algemeen kunnen we het
artikel waarderen. De schrijver kent het kerkelijke
leven, heeft een bepaald oordeel en weet dat goed
onder woorden te brengen. Vandaar dat zijn arti-
kel ook van belang is, maar dat behoef niet te
betekenen, dat we het in alle opzichten met hem
eens zijn. Daarom volgen hier enkele opmerkingen.

Vooraf wijzen we er op, dat de schrijver op blz.
175 een paar gemeenten vermeldt waar nieuwe
verenigingsgebouwen in gebruik werden genomen.

Het valt op, dat onder de namen van die gemeenten de gemeente van Noordeloos wordt gemist, die sinds september 1970 een mooi verenigingsgebouw bezit.

Ds. Velema wijdt een bladzijde aan polarisatie, waaronder te verstaan het ontstaan of toenemen van (tot dan toe) verborgen spanningen en tegenstellingen in een groep. Hij constateert, dat dit verschijnsel zich vandaag ook in het leven van alle kerken voordoet. Verborgen tegenstellingen komen openbaar, men groeit uit elkaar. Hij betreft daarin ook de spanningen in eigen kerkelijk leven. Een bladzijde verder erkent de schrijver, dat er in ons kerkelijk leven allerlei verschuivingen aan de gang zijn, „die nog moeilijk objectief zijn aan te wijzen, maar die toch niet te miskennen zijn. Ze worden opgemerkt in de kerken en ook buiten de kerken”.

Het komt ons voor, dat als feiten binnen en buiten de kerken geconstateerd worden, deze toch ook wel objectief vast te stellen zijn. We krijgen meermalen de indruk dat sommigen enerzijds de feiten niet willen ontkennen, maar dat zij anderzijds proberen de verschillen en tegenstellingen in het kerkelijk leven kleiner voor te stellen dan ze werkelijk zijn. Dat betreuen we. Dat bevredigt niet. Dat verhindert om open en eerlijk ten opzichte van elkaar te staan.

Ook uit dit jaarboek-artikel blijkt, dat Ds. Velema de feiten anders beoordeelt dan wij. Hij maakt onderscheid tussen veranderingen en verschuivingen. Goed, maar daarmee zijn we er niet. Wat valt onder de rubriek veranderingen? Ook: nieuwe bijbelvertaling, andere liturgische formulieren, nieuwe psalmberijming enz.? Ja? Nu, dan zijn we het niet met de schrijver eens. Achter al deze dingen staat een andere geest. Het lijkt ons niet moeilijk dit aan te tonen. Vroeger waren de Christelijke Gereformeerde kerken gericht naar de rechtervleugel van de Gereformeerde gezindte. Dat is in de loop der jaren anders geworden. Velen gevoelen zich verwant aan de linkerzijde, waar men de Gereformeerde kerken vindt, synodaal, vrijgemaakt of vrijgeraakt. Daar zijn allerlei veranderingen ingevoerd. Velen in de Christelijke Gereformeerde kerken volgen het voorbeeld van die linkerzijde en zijn voorstanders en verdedigers van veranderingen. En hun invloed is groot, zoals blijkt uit de praktijk. Anderen zijn nog georiënteerd naar de rechtervleugel van de Gereformeerde gezindte, waar men nog vasthoudt aan de staten-vertaling, oude formulieren enz. Hun invloed wordt steeds minder.

Het woord verschuivingen vinden we heel treffend gekozen. Dat woord wijst er op, dat iets van zijn plaats raakt en dat er scheuren komen, wanneer niet alles verschuift. We denken aan onze jeugd terug. We woonden toen op een eiland midden in de Zuiderzee. In de winter bevroor de zee nogal eens. Dan was het soms mogelijk om lange afstanden over het ijs af te leggen. Maar eb en vloed en wind lieten zich gelden. Er kwamen barsten in het ijs en die werden tot scheuren. Dan gebeurde het, dat een strook ijs aan de wal van het eiland vast bleef zitten en dat grote ijsvelden — onderling ook los van elkaar — wegdreven, hoe langer hoe verder weg. Dat zien we thans gebeuren in het kerkelijke leven, ook in eigen kerken.

We gaan hier niet verder op in. Het ging er alleen om enkele opmerkingen te maken naar aanleiding van de Kerkelijke terugblik.

Het zou toe te juichen zijn, wanneer de werkelijkheid van de kerkelijke situatie meer werd erkend. We moeten de verschillen niet verdoezelen. Ze zijn er. We moeten de weg terug. Dat is de weg van de waarachtige bekering tot God, persoonlijk en gemeenschappelijk. Dan kan er verwachting voor de kerk zijn.

B.

Voor de jeugd

Beste Jongelui!

Ik ga er van uit, dat jullie deze stukken steeds getrouw lezen. En dan ben je tot de konklusie gekomen, dat je met de wereld niet mee moogt doen, hoe moeilijk dit ook is. Want dat is strijden tegen God. Wie een vriend der wereld is, die wordt een vijand van God genaamd. Ik geloof niet, dat iemand van jullie zal denken het uiteindelijk daarvan te zullen kunnen winnen.

Je moogt ook geen neutrale houding aan nemen, dat is in Niemandsland verkeren. Want dat is niet

minder gevaarlijk, al is dit voor ons „vlees” wel het meest aantrekkelijk.

We moeten in de wereld — en daarmee kom ik tot die derde soort houding, die we al eerder als mogelijk stelden — positief zijn.

M.a.w. de wereld moet weten, dat we met haar niet mee willen doen omdat we, om Gods wil, met haar niet mee kunnen doen. God wil, dat we onszelf tegenover de wereld opstellen. Dat zijn we verplicht krachtens onze geboorte op de erve van het verbond.

De „erve van het verbond” dat is in deze wereld een apart terrein. Het is het terrein van de kerk.

Daar ben je in gedragen toen je nog heel jong was. Je wist er zelf niets van, maar het gebeurde. Je hebt toen het teken en zegel van de Heilige Doop ontvangen. Dat is ook het teken en zegel van Gods genadeverbond. Dat is een zaak van niet te onderschatten betekenis.

O neen, ik zeg niet, dat het nu wel in orde is met je, omdat je gedoopt bent. Want dat is de Heilige Doop overschatten. En dat gebeurt ook. Dat gebeurt, helaas, maar al te veel. Men gaat dan rustig op zijn doop door, alsof men daardoor de genade zelf al deelachtig zou zijn. En zo is het niet. Voor het overschatten van de Doop moeten we ons dus wel wachten. Want het gedoopt zijn z.m. geeft geen garantie voor de zaligheid. Dat leert ons de bijbel duidelijk. En daar wil ik dan toch vóór alle dingen maar onverkort aan vasthouden. Er staat in Marcus 16:16: Die geloofd zal hebben en gedoopt zal zijn, die zal zalig worden. Maar die niet geloofd zal hebben, die zal verdoemd worden. Dit houdt dus in, dat het uiteindelijk op 't geloof aan komt. En al zou je dan, bij wijze van spreken, duizend maal gedoopt zijn, en toch het geloof missen, dan ga je met een gedoopt voorhoofd voor eeuwig verloren.

Maar ik zeg ook niet, dat die doop nu helemaal niets te betekenen heeft. Want die zijn er, en ik moet weer zeggen: helaas, ook. Zij zeggen, als je niet uitverkoren bent en zolang je niet bekeerd bent, heeft de Doop niet de minste waarde. Je zoudt dan eigenlijk net zo goed niet gedoopt kunnen zijn.

Kijk, dat is een onderschatting van de Doop. En dat mag ook niet.

Zonder hier te gaan speculeren, wil ik eenvoudig mij maar houden, niet aan datgene wat voor mij en jullie verborgen is, maar aan wat God ons openbaard heeft. En dan geef ik bij voorbaat toe, dat er aan het eind nog wel onbegrijpelijke dingen overblijven zullen. Maar vergeet dan niet „een mens” te zijn, met een beperkt, eindig verstand.

En hoe zal nu een mens, met een beperkt, eindig verstand, ooit de grote, oneindige God, Wiens verstand geen getal is, (het is niet in cijfers uit te drukken) kunnen begrijpen. Ten deze denk ik, aan wat eens wijlen Prof. Wisse heeft gezegd: Wat ik nú met mijn verstand hier niet begrijpen kan, daarvan zegt mijn geloof, dat het bij God wel in orde is.

Wij moeten niet wijzer willen zijn dan God, en ons onderwerpen aan hetgeen geopenbaard is door God.

Jullie aller vriend

Ds. H. C. v. d. Ent

Slot volgt.

Te huur een Kamer en een Zomerhuisje van af heden tot 10 juli na 17 juli het Zomerhuisje.

Daarbekerweg 22, Doornspijk.

Dagelijks ervaren velen de geweldige uitwerking van onze geneeskrachtige kruiden, o.a. Vermagering, Bronchitis, Blaas en Urine, Exceem, Hoofdpijn, Aambeien, Zenuwen, Bedwateren, Reumatiek, Verhoogde bloeddruk, Migraine, Suiker, enz. enz.

Alle soorten zijn verpakt in kuren van een maand à f 6,95

(alle kosten inbegrepen)

Vermeldt wel duidelijk welke soort U wenst te ontvangen!

DROGISTERIJ SIKKING
BARREVOETESTRAAT 5, HAARLEM
Tel. 023-312882 - Giro 190609

Wij leveren u alle

Bijbels en Psalmboekjes

(Statenvertaling)

franko thuis

H.H. Kerkeraden!

Voor de levering van **huwelijksbijbels** houden wij ons aanbevolen

BOEKHANDEL VAN LEEUWEN

Wijk 7-78, Urk, telef. 05277-1783
na 7 uur: Almerelaan 1, telef. 05277-1593

HARTELIJK WELKOM IN ELBURG

op de

ZENDINGS DAG

uitgaande van de Chr. Geref. Kerk te Elburg op D.V. woensdag 30 juni 1971 in het gebouw van de Geref. Kerk Vrijheidstraat

Morgensamenkomst

Aanvang 10.30 uur

Leiding:

Ds M. S. Roos

Sprekers:

Ds P. Beekhuis, Noordeloos

Ds R. Kok, Nijkerk

Middagsamenkomst

Aanvang 2 uur

Sprekers:

Ds G. Blom, Meerkerk

Ds L. Blok, pred. Geref. Gem. Beekbergen

Ds H. C. van der Ent, Katwijk aan Zee

Sluiting:

Ds J. van Doorn, Doornspijk

Het adres voor al Uw

GOEDE BOEKEN

lees- en prekenboeken, bijbels (uitsluitend statenvertaling) en psalmboekjes is

G. KOOL

Lingedijk 31, postbus 22, Leerdam
(Uw bestelling ongefrankeerd: antwoordnr. 3)

Dordrecht

Gevraagd per 1 oktober 1971 een

Onderwijzer(es)

en per 1 augustus 1971 een

Part-time leerkracht

Ds Joh. Bogermanschool voor Basisonderwijs
Steltenstraat 1 - Telefoon (01850 41791)

bevoegd voor j. (k en r)

voor 1 dag per week, behorend tot de Ger. Gem., Chr. Ger. kerk, Oud Ger. Gem., Ger. Gem. in Ned. of Ned. Herv. Ger. Bond

Sollicitaties en/of inlichtingen bij het Hoofd der School J. Mol, Iepenlaan 124, Dubbeldam.
Tel. (01850) 42880